

Poznáte symboly a tradície Veľkej noci ? Viete, čo znamenajú ?

Veľkonočné sviatky pripadajú na Zelený štvrtok až po Veľkonočný pondelok. Slovenské zvyklosti a tradície stojí za to nielen poznať, ale je naozaj krásne, ak si nimi spestríme sviatky jari. Veľká noc patrí spolu s Vianocami nepochybne medzi dva najkrajšie sviatky v roku. Rodina opäť získava príležitosť zísť sa spolu a práve v tieto dni si uctievať tradície viac, ako po iné menšie sviatky. Obklopujeme sa typickými symbolmi, opakujeme kroky naučené ešte od našich prarodičov a pochutnávame si na dobrotách, ktoré sú charakteristické pre náš región.

Symboly Veľkej noci

Baranček, bahniatka, kraslice, zajačik a kríž. Základné znaky Veľkej noci sú istotne i vám dobre známe. No ovládate rovnako skvele aj dôvody, prečo boli pasované do tejto role?

Kraslice sú najstarším symbolom a v podstate ide o pohanský znak, prostredníctvom ktorého sa vítala jar počas rôznych rituálnych obradov. Isté obdoby kraslíc sa našli aj v dejinách Číňanov a Egyptanov. No farbenie vajčiek je najviac späté so slovanskými krajinami. V náboženskom zmysle symbolizuje znovuzrodenie, ale aj prepojenie Starého a Nového zákona. Kedysi sa kraslice farbili väčšinou na červeno, aby tak pripomínali Ježišovu krv a nikdy sa nemaľovali na modro, pretože to charakterizovalo smútok.

Bahniatka sú spätá iba s okolitými krajinami. Pôvodným symbolom je totiž palmová ratolesť, ktorou vítali Ježiša po zmŕtvychvstaní, no keďže u nás tento strom nerastie, našim symbolom sa stali práve bahniatka. Zvolili sa kvôli aktuálnemu obdobiu, keď začínajú rásť a po ich posvätení majú pre rodinu ochranný charakter.

Kríž sa stal symbolom z pochopiteľných dôvodov - ukrižovaniu Krista a používa sa iba v kresťanských rodinách.

Baranček je symbolom Ježiša a taktiež upomienkou na jeho obeť. *Zajačiky* a taktiež iné mláďatká odkazujú na prichádzajúcu jar. V biblii symbolizuje tiež chudobných a pokorných ľudí a preto sa zaradil i medzi znaky Veľkej noci.

Tradičné pochúťky

Jedlá sa odlišujú v závislosti od jednotlivých regiónov. To spoločné, čo máme všade na našom území, sú, samozrejme, vajčička, ktoré sa varia natvrdo, zemiakový šalát, údené mäso a iné údeniny. V mnohých rodinách je to aj vianočka, na východe sa robieva hrudka, známy je aj koláč pascha. Nechýbajú rôzne syrové pochúťky, vyrábajú sa aj domáce slané rolády. V niektorých kútoch našej krajiny sa pripravuje aj studená polievka z kyslého mlieka a chrenu. Na obed sa zvykne pripravovať mäso z mladých zvierat ako napríklad jahňa alebo zajac. Častým pohostením sú obložené misy. Chýbať by nemal ani sladký baranček a väčší výber koláčov.

Pôstne obdobie sa ešte pred týmto hodovaním ukončuje Zeleným štvrtkom, počas ktorého by ste mali skonzumovať nejakú zelenú zeleninu alebo ovocie a Veľkým piatkom, kedy by ste mali jesť iba striedmo a bezmäsité jedlá.

Zvyklosti, bez ktorých to nejde

Dni veľkonočných sviatkov sú úzko spätý s náboženskými tradíciami. Veriaci trávia mnoho času v modlitbách, aby sa tak poďakovali svojmu Spasiteľovi. Vo Veľký piatok sa udržiava komorná atmosféra, nepočúva sa hudba a počas dňa by sa malo oddychovať a venovať duchovnému rozvoju. Na Veľkonočnú nedeľu sa do košíka vezme kúsok z každého pokrmu a to sa dá potom posvätiť.

To isté sa spraví aj s vetvičkou bahniatok, ktoré by sme mali počas roka použiť v čase choroby niektorého z členov rodiny. V niektorých rodinách sa nedeľný obed začína potom medovým krížikom, ako je tomu aj na Vianoce.

Pondelok je sviatok všetkých mužov, ktorí musia vyšibať a obliať svoje ženy. Je to symbol prichádzajúcej jari a zdravia, ktoré im má potom vydržať počas celého roka. Ako odmena sa dávajú najčastejšie sladké dobroty, dievčatá vyrábajú aj vlastné kraslice, ktoré potom rozďávajú šibačom. Večer sa zvyknú všetci stretnúť na veľkej veselici, ktorá oficiálne ukončí pôstne obdobie.

Vyzdobte si vaše príbytky

Predovšetkým by nemali chýbať kraslice. Vráťte sa späť k tradíciám a urobte si pekné ikebany, či ozdoby váz, v ktorých na vetvičky bahniatok zavesíte maľované vajíčka. Chýbať by nemali ani kvety, ktoré symbolizujú príchod jari. Do mištičky si môžete nasadiť žeruchu, pomedzi ktorú potom vložíte iné drobné ozdoby. Úplne postačí, ak ju štyri dni vopred vysypete do nádoby vystlanej vatou, budete ju pravidelne zalievať a položíte ju na teplé miesto. Nezabúdajte ani na štýlové prestieranie počas jednotlivých jedál. Spoliehajte sa najmä na pestrosť, ktorá nám opäť pripomenie jar.

Chlpský pondelok

Práve počas Veľkej noci sa môže rodinka rozdeliť na dve časti a vytvoriť si tak bližší vzťah medzi jej jednotlivcami. Zatiaľ čo chlapci prežívajú tento deň s otcami a venujú sa ich chlpským povinnostiam, dievčatá zažívajú všetky prípravy a nervózne očakávanie kúpačov spolu s mamou. Oblievanie litrami vody je pre nich mimoriadne zábavné, no najmä otcovia by mali vedieť kedy už stačilo, príliš to nepreháňať. Aj mamičky by tiež mali dozrieť na to, akú voňavku si vaši chlapi vyberú.

Ženský pondelok

Dievčatá zvyčajne neprežívajú tieto sviatky s takou radosťou. Ak nemajú rady oblievanie často studenou vodou a neočakávajú ani žiadnych kamarátov, je to pre nich skôr nutnou povinnosťou. Pre dievčatá budú sviatky zaujímavejšie, ak sa zapoja aj do príprav odmien pre šibačov. Snažte sa však popoludňajšie hodiny vyčleniť už pre spoločné aktivity a potešte sa s blízkymi osobami.